

Sygn. akt IV U 729/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st.sekr.sąd. Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 maja 2019r. w S.

odwołania A.A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 10 sierpnia 2018r., znak: (...)

w sprawie A. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności pozarolniczej

I. oddała odwołanie,

II. odstępuje od obciążania A. A. kosztami postępowania.

Sygn. akt: IV U 729/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 10 sierpnia 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych odmówił A. A. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy wskazując, że zdarzenie opisane w karcie wypadku z 23 lipca 2018r. nie zostało uznane za wypadek przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej (decyzja z 10 sierpnia 2018r. k.19 akt rentowych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony A. A., reprezentowany przez pełnomocnika, wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu pozarolniczej działalności. W uzasadnieniu stanowiska wskazano m.in., że podróż ubezpieczonego do Iraku, gdzie doszło do wypadku, była związana z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością gospodarczą. W chwili zdarzenia ubezpieczony jechał bowiem na spotkanie z przedstawicielem przedsiębiorstwa z branży budowlanej w celu odbycia rozmów na temat współpracy firmy ubezpieczonego z tym przedsiębiorstwem i ewentualnego wykonywania przez firmę ubezpieczonego prac budowlanych na terenie Iraku. Jednocześnie zaprzeczono, aby podróż ubezpieczonego do Iraku miała na celu spotkanie ubezpieczonego z członkami rodziny zamieszkującymi w Iraku (odwołanie k.1-3 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska wskazano, że poczynione przez organ rentowy ustalenia nie dają podstaw do uznania, że wypadek komunikacyjny z 14 kwietnia 2018r., który wydarzył się na terenie Iraku w drodze z B. i B., a w którym poszkodowany został ubezpieczony, miał związek z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością gospodarczą. Organ rentowy zwrócił uwagę na nieścisłości w pisemnych oświadczeniach świadków zdarzenia, którzy pierwotnie wskazywali, że spotkanie, na które udawał się ubezpieczony miało na celu omówienie ewentualnej współpracy firmy ubezpieczonego z przedsiębiorstwem działającym na terenie Iraku w zakresie dostawy polskich produktów spożywczych. W kolejnych zaś oświadczeniach świadkowie zmodyfikowali swoje pierwotne oświadczenia wskazując, że tematem spotkania ubezpieczonego z przedstawicielem tamtejszego przedsiębiorstwa miała być współpraca firmy ubezpieczonego z tymże przedsiębiorstwem w branży budowlanej ,tj. w zakresie projektów inżynierskich i inwestycji budowlanych. Wobec rozbieżności w oświadczeniach co do celu podróży ubezpieczonego do Iraku oraz tego, że treść tych oświadczeń była narzucana świadkom przez brata ubezpieczonego zamieszkującego na terenie Iraku, organ rentowy nie znalazł podstaw do uznania zdarzenia z 14 kwietnia 2018r. za wypadek przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. Tym samym nie ma podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej (odpowiedź organu rentowego na odwołanie wraz z załącznikami k.4-15 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. A.od 25 lutego 1992r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) A. A.. Siedziba firmy ubezpieczonego oraz miejsce wykonywania działalności znajduje się w S.. Do około 2015r. przedmiotem działalności gospodarczej ubezpieczonego była przede wszystkim gastronomia oraz import towarów spożywczych takich jak kawa, orzechy i inne z Indii, Chin, Turcji, czy Iranu i eksport tych towarów do krajów wschodnich, w tym do Rosji. Równoległe przedmiotem działalności ubezpieczonego było świadczenie usług budowlanych. Od 2015r. ubezpieczony zaniechał działalności w zakresie branży spożywczej. Od tego czasu przedmiotem jego działalności było świadczenie usług budowlanych, w tym usług budowlano-remontowych, wykończeniowych, doradczych. Ubezpieczony zatrudnia w tym zakresie jedną osobę, a w razie większego zlecenia wynajmuje firmę do jego wykonania (zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej k.31-33 akt sprawy, wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej z 17 października 2018r. ze wskazaniem jako przeważającej działalności – robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych k.14-15 akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonego k.38v i k.40 akt sprawy).

Ubezpieczony jest z pochodzenia Irakijczykiem. W wieku 22 lat opuścił na stałe Irak, od tego czasu mieszka w Polsce. Część bliskich ubezpieczonego, w tym jego brat K. A. oraz kuzyn M. J. J. A., mieszka na terenie Iraku – w mieście B.. Od w/w kuzyna ubezpieczony dowiedział się o firmie działającej w B. pod nazwą (...) zajmującej się realizacją projektów, handlem, usługami naftowymi i morskimi. Ubezpieczony był zainteresowany nawiązaniem kontaktów z w/w firmą. W pierwszej połowie kwietnia 2018r. ubezpieczony przyleciał do Iraku i zatrzymał się w B. u swojego brata. Po przybyciu ubezpieczonego do Iraku jego kuzyn telefonicznie umówił spotkanie ubezpieczonego z przedstawicielem w/w firmy – M. A. H., które miało się odbyć w dniu 14 kwietnia 2018r. o godzinie 14 w B.. Z uwagi na znaczną odległość z B. do B. (650 km) i ze względów bezpieczeństwa kuzyn ubezpieczonego zorganizował ubezpieczonemu przejazd do B. w towarzystwie i samochodem udającego się do B. biznesmena R. H.. Podróż rozpoczęła się w dniu 14 kwietnia 2018r. około godziny 4 rano. Samochodem, którym podróżował ubezpieczony i biznesmen R. H. kierował O. A. H. S.. Droga wiodła autostradą z B. do B.. Ubezpieczony podróżował na miejscu dla pasażera z przodu samochodu. Około godziny 7. rano, w okolicy miasta N., samochód nagle (najprawdopodobniej z powodu zaśnięcia kierowcy) zjechał z prędkością z autostrady na prawo. W tym miejscu poboczne znajdowało się 3 metry niżej niż jezdnia. Rosły tam krzaki o wysokości 1,5 metra. Na skutek tego zdarzenia ubezpieczony stracił przytomność. Odzyskał ją tydzień później w szpitalu. W następstwie wypadku ubezpieczony doznał szeregu urazów. Miał złamane kręgi kręgosłupa, połamane i pęknięte żebra, złamaną w trzech miejscach prawą rękę. Przed dwa miesiące ubezpieczony przebywał w szpitalu na terenie Iraku – w mieście N. i w B.. Po dwóch miesiącach staraniem rodziny ubezpieczony został przetransportowany

do Polski. Tu kontynuował leczenie i rehabilitację w szpitalu w K. (zeznania ubezpieczonego k.38v-40 akt sprawy, zeznania świadka A. A. (2) k.40-41 akt sprawy).

W dniu 27 września 2018r. ubezpieczony wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z 14 listopada 2018r. uznał ubezpieczonego za trwale całkowicie niezdolnego do pracy od 14 kwietnia 2018r. (data w/w wypadku komunikacyjnego na terenie Iraku). W oparciu o powyższe orzeczenie lekarza orzecznika, decyzją z 3 grudnia 2018r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu od 1 września 2018r. ,tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku stałą rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (decyzja z 3 grudnia 2018r. o przyznaniu renty z tytułu niezdolności do pracy k.24 akt rentowych za wnioskiem z 27 września 2018r.).

Jeszcze w czasie, gdy ubezpieczony po wypadku przebywał w szpitalu w Iraku, syn ubezpieczonego A. A. (2) podjął w imieniu ojca działania w celu uznania zdarzenia z 14 kwietnia 2018r. za wypadek przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. W tym celu w dniu 8 maja 2018r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. zawiadomienie o wypadku zaistniałym w dniu 14 kwietnia 2018r. Rozpoznając powyższe zawiadomienie organ rentowy ustalił, że w dacie zdarzenia z 14 kwietnia 2018r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (poświadczenie podlegania ubezpieczeniu z 10 maja 2018r. k.13 tom akt za zawiadomieniem o wypadku). Dla potwierdzenia, że zdarzenie z 14 kwietnia 2018r. pozostawało w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego pozarolniczej działalności gospodarczej, działający w imieniu ubezpieczonego - syn A. A. (2) w dniu 14 czerwca 2018r. przedstawił organowi rentowemu przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego języka arabskiego pisemne oświadczenia dyrektora pełnomocnego przedsiębiorstwa z B., na spotkanie z którym udawał się ubezpieczony w chwili wypadku, a także oświadczenia drugiego pasażera samochodu, którym podróżował ubezpieczony i kierowcy tego samochodu (pismo A. A. (2) z 14 czerwca 2018r. k.17 tom akt za zawiadomieniem o wypadku). W oświadczeniach tych wymienione osoby wskazały, że spotkanie, na które udawał się ubezpieczony, miało dotyczyć negocjacji w sprawie importu do Iraku produktów spożywczych (oświadczenie dyrektora pełnomocnego przedsiębiorstwa (...). w osobie M. A. H. k.19-20 tom akt za zawiadomieniem o wypadku, oświadczenie pasażera samochodu R. H. k.23 w/w akt i oświadczenie kierowcy O. H. A.-S. k.24 w/w akt). Następnie w dniu 13 lipca 2018r. pełnomocnik ubezpieczonego złożył w organie rentowym oświadczenia w/w osób ,tj. przedstawiciela firmy z B., a także pasażera i kierowcy samochodu, którym podróżował ubezpieczony w chwili wypadku, w których osoby te sprostowały – uzupełniły wcześniejsze oświadczenia, że głównym celem spotkania w B., na które udawał się ubezpieczony miały być rozmowy w sprawie podjęcia współpracy z firmą z B. w sprawie projektów inżynierskich i inwestycji budowlanych, a zatem kwestii związanych z podstawowym przedmiotem działalności gospodarczej prowadzonej przez ubezpieczonego (oświadczenie dyrektora pełnomocnego przedsiębiorstwa (...). w osobie M. A. H., oświadczenie pasażera samochodu R. H. k.23 i oświadczenie kierowcy samochodu O. H. A.-S. k.49, 51, 52 tom akt za zawiadomieniem o wypadku). Z uwagi na to, że ubezpieczony przez kilka miesięcy po wypadku przebywał w szpitalu, w odbieraniu w/w pisemnych oświadczeń świadków zdarzenia pośredniczył syn ubezpieczonego A. A. (2), a na terenie Iraku brat ubezpieczonego K. A. (oświadczenie K. A. k.50 – tom akt za zawiadomieniem o wypadku, zeznania świadka A. A. (2) k.40-41 akt sprawy). W dniu 23 lipca 2018r. organ rentowy sporządził kartę wypadku, w której stwierdził, że wypadek z 14 kwietnia 2018r. nie jest wypadkiem przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej z uwagi na brak związku z prowadzoną działalnością – zdarzenie miało miejsce poza Polską, gdzie wykonywana jest działalność, a ponadto wg pierwotnych oświadczeń świadków w chwili wypadku ubezpieczony znajdował się w drodze na spotkanie w sprawie importu produktów spożywczych z Polski, a prowadzona przez niego działalność dotyczy usług budowlanych (karta wypadku nr 80/2018 z 23 lipca 2018r. k.57-58 – tom akt organu rentowego za zawiadomieniem o wypadku).

W dniu 13 lipca 2018r. A. A. (2) działając w imieniu ubezpieczonego wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu pozarolniczej działalności. Po rozpoznaniu powyższego wniosku decyzją z 10 sierpnia 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem

przy pracy wskazując, że zdarzenie nie zostało uznane za wypadek przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej (decyzja z 10 sierpnia 2018r. k.19 akt rentowych za wnioskiem z 13 lipca 2018r.).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. A. podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 6 ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2015, poz.1242 ze zm.) z tytułu wypadku przy pracy przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy – dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy. W myśl art.3 ust.3 pkt 8 w/w ustawy za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności pozarolniczej w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

W sprawie niesporne jest, że w dniu 14 kwietnia 2018r. ubezpieczony A. A. uczestniczył w wypadku komunikacyjnym, w którym doznał urazów ciała skutkujących jego całkowitą niezdolnością do pracy. W chwili zdarzenia ubezpieczony miał status osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą i z tytułu tej działalności podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu. Organ rentowy odmawiając ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy wskazał, że przedmiotowe zdarzenie nie wykazuje związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością gospodarczą z uwagi na to, że działalność prowadzona jest w zakresie usług budowlanych, a spotkanie, na które udawał się ubezpieczony miało dotyczyć importu towarów spożywczych, a ponadto do zdarzenia doszło poza miejscem prowadzenia działalności, tj. w Iraku. W toku postępowania przed Sądem organ rentowy akcentował rozbieżności w pisemnych oświadczeniach świadków zdarzenia na terenie Iraku oraz przedstawiciela firmy w B., z którym miał się spotkać ubezpieczony, którzy pierwotnie wskazali, że rozmowy, na które jechał ubezpieczony miały dotyczyć importu towarów spożywczych z Polski, a dopiero w późniejszych oświadczeniach sprostowali, że przedmiotem spotkania miała być współpraca w branży budowlanej, w której ubezpieczony aktualnie się specjalizuje. Nadto organ rentowy wskazywał na doniesienia prasowe oparte na kontaktach z bliskimi ubezpieczonego, z których wynikało, że ubezpieczony przebywał w Iraku w odwiedzinach u rodziny (k.9 akt sprawy).

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że decyzja organu rentowego odmawiająca ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy jest prawidłowa, choć w ocenie Sądu brak jest podstaw do kwestionowania celu wizyty ubezpieczonego w Iraku. Analiza pisemnych oświadczeń świadków w osobach drugiego pasażera i kierowcy samochodu, a także przedstawiciela firmy z B. istotnie wykazuje rozbieżności co do tematu rozmów, na które udawał się ubezpieczony w chwili, gdy doszło do wypadku. Rozbieżności te nie mają jednak charakteru przesądzającego co do celu wizyty ubezpieczonego w B.. Jak wynika z ustaleń Sądu opartych o spójne zeznania ubezpieczonego i świadka A. A. (2)– syna ubezpieczonego, oświadczenia te pozyskiwane były od w/w osób przez brata ubezpieczonego K. A. mieszkającego w Iraku w porozumieniu z synem ubezpieczonego, który w imieniu ubezpieczonego – przebywającego w tym czasie z licznymi obrażeniami w szpitalu – załatwiał w Polsce przed organem rentowym formalności związane z uznaniem zdarzenia za wypadek przy pracy. Brak pełnej wiedzy u brata ubezpieczonego co do tematu zaplanowanego spotkania skutkowało sporządzeniem przez świadków oświadczeń o treści zasugerowanej świadkom przez brata ubezpieczonego, choć nie można nie zauważyć, że przedstawiciel firmy (...). (z branży budowlanej) w osobie M. A. H., który powinien znać cel umówionego spotkania z ubezpieczonym, również oświadczył pierwotnie, że spotkanie miało dotyczyć importu przez ubezpieczonego polskiej żywności do Iraku (oświadczenie k.19 - tom akt organu rentowego za zawiadomieniem o wypadku oraz kolejne oświadczenie wyjaśniające cel spotkania k.49 tych akt).

Niezależnie od powyższych rozbieżności w pisemnych oświadczeniach świadków zdarzenia, przyjmując za wiarygodne spójne zeznania ubezpieczonego, że w dniu 14 kwietnia 2018r. jechał na spotkanie w B. z przedstawicielem tamtejszej firmy działającej w branży budowlanej, stwierdzić należy, że zdarzenie z 14 kwietnia 2018r. (wypadek

komunikacyjny), w którym ubezpieczony doznał szeregu obrażeń ciała, nie wypełnia ustawowej definicji wypadku przy pracy – przy prowadzeniu pozarolniczej działalności. W myśl w/w definicji zawartej w art.3 ust.3 pkt 8 w/w ustawy wypadkowej za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności pozarolniczej. Analizując okoliczności sprawy w świetle powyższej regulacji stwierdzić należy, że za zwykłą, tj. normalną, typową czynność związaną z prowadzeniem działalności z zakresu usług remontowo-budowlanych na terenie Polski, nie można uznać zdarzenia, do którego doszło podczas pobytu w odległym kraju położonym na innym kontynencie i w trakcie podróży odbywanej w tym kraju w celu przeprowadzenia wstępnych negocjacji z przedstawicielem tamtejszej firmy budowlanej. Zauważyć ponadto należy, że choć firma ubezpieczonego specjalizuje się w świadczeniu usług remontowo-budowlanych na terenie Polski, to ewentualna współpraca z firmą z B. zajmującą się działalnością budowlaną dla przemysłu naftowego (budową infrastruktury i rurociągów) miała dotyczyć – jak zeznał ubezpieczony – współpracy w branży projektów i nadzoru budowlanego oraz konsultacji właśnie w branży naftowej, a zatem zagadnień zasadniczo nowych dla działalności ubezpieczonego (vide: zeznania ubezpieczonego k.39-39v akt sprawy). W tych okolicznościach organ rentowy zasadnie stwierdził, że zdarzenie z 14 kwietnia 2018r. nie wypełnia definicji wypadku przy prowadzeniu pozarolniczej działalności, gdyż do zdarzenia doszło podczas czynności, której nie można uznać za zwykłą czynność związaną z prowadzeniem na terenie Polski działalności z zakresu usług remontowo-budowlanych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 kpc odwołanie ubezpieczonego oddalił.

Z uwagi na okoliczności sprawy i sytuację zdrowotną ubezpieczonego Sąd na podstawie art.102 kpc odstąpił od obciążania ubezpieczonego kosztami postępowania.